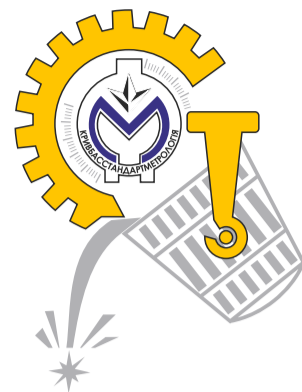

За якістю майбутнє!

ВІСНИК ЯКОСТІ

№7(13) 25 серпня 2014р.

www.krivbasscenter.dp.ua

Любі читачі!

Чого насправді хочуть споживачі? Мислення, сфокусоване на споживача, абсолютна зосередженість на на його вимогах, потребах - це незмінний закон бізнесу. Важливим є прямий контакт зі споживачем безпосередньо в умовах покупки або використання товару, використання даних про незадоволеності споживачів, а також розуміння конкурентів, визначення основних переваг, з метою удосконалення. Виробникам необхідні формальні дослідження ринку, щоб доповнити свої враження від прямого занурення. Міжнародні експерти маркетингу та менеджменту, стверджують, що завойовувати і утримувати споживачів треба надаючи їм найістотніше. Більшість керівників підприємств-виробників, надавачів послуг упевнені, що для залучення та утримання споживачів необхідно запропонувати їм щось унікальне. Але, оскільки товари різних виробників все важче відрізнити один від одного, вони вдаються до створення брендів, хитрощів і «нестандартного мислення». Між тим, споживачі не стали більш задоволені, ніж десять років тому. Більшість фірм і компаній так захопилися диференціацією, що забули про споживачів, яким не потрібні надмірності, їх не цікавлять незначні відмінності брендів. Чого вони дійсно хочуть, так це якісних товарів, надійних послуг і справжніх цінностей за гроші. У США і Західній Європі інтерес виробників до психології поведінки споживачів, їх методом оцінки товару і процедурам вибору виник у період загострення конкуренції, насичення ринків однотипними товарами внаслідок широкого використання масового маркетингу. Ця ситуація зумовила попит на дослідження в сфері поведінки споживачів, можливостей впливу на їх поведінку чи принаймні врахування її особливостей у своїй діяльності.

В Україні, вивчення поведінки споживачів не супроводжується, на жаль, широкомасштабними прикладними дослідженнями, що пояснюється відсутністю усвідомлення необхідності фінансування такого роду процесів вітчизняними підприємствами, на відміну від їх західних конкурентів; нерозумінням можливостей, які дає використання механізмів поведінки споживачів для активного впливу на процес прийняття споживачами рішення щодо купівлі товарів. Саме тому, ще і ще раз ми у нашому виданні намагаємося донести до наших читачів інформацію про те яким повинен бути товар, як обирати якісний товар і як не потрапити на гачок до «ділків», які не переймаються проблемами якості товару.

*Щиро Ваш
Андрій Андриюшко*

Шкільна форма

стор. 2

ПОЧИНАЄМО РЕМОНТ

стор. 3

МАРКУВАННЯ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ

стор. 4

Кривий Ріг-місто шахтарів

Кривий Ріг — місто не тільки металургів, а ще й шахтарів, які 31 серпня відзначають своє професійне свято – День шахтаря.

Криворізький індустріальний регіон відіграє провідну роль в економіці України та є основною сировинною базою для розвитку чорної металургії, має стратегічне значення для економічної незалежності та безпеки держави.

Криворіжжя - один із найбагатших на корисні копалини районів України. Більшість із відомих родовищ пов'язана із стародавніми породами Українського щита. Найбільш важливими серед них є рудні родовища, поклада бурого вугілля, мармуру, доломітів (40% балансових запасів України), покривельних та талькових сланців, сурику, охри, мумії, будівельних пісків, суглинків, скандію, ванадію та ще близько 40 елементів таблиці Менделєєва, комплексне використання яких, дозволить забезпечити добробут майбутніх поколінь громадян України.

У наш час у Кривбасі добуваються три основні промислові типи залізних руд: багаті руди, які безпосередньо використовуються у металургії, магнетитові і окислені залізісти кварцити, які потребують збагачення. Багаті руди залягають головним чином серед окислених кварцитів, утворюючи близько 300 рудних покладів. Вміст заліза в них більш як 46%, шкідливих домішок - соті долі відсотка. Добувають їх переважно підземним способом.

Загальні розвідані запаси залізних руд у Кривбасі складають понад 32 млрд. тонн.

Крім того, на Криворіжжі є і унікальне у своєму роді виробне каміння, представлене променистим кварцом - різноманітні природні "котячі", "зміїні", "соколині", "тигрові очі" та криворізька яшма.

А почалося все ще у 1866 році. Оглядаючи схили Дубової балки, дослідник-археолог, краєзнавець і підприємець Олександр Миколайович Поль (1832-1890), нащадок гетьмана П. Полуботка (1660-1723), виявив поклади високоякісної залізної руди. Саме його діяльність відіграла вирішальну роль в освоєнні родовищ залізних руд на Криворіжжі. О. Поль користується матеріалами архіву Г. Потьомкіна, роботами В. Зуєва, П. Кульшина, М. Барбота-де-Марні, сам вкладає з 1866 по 1890 р. близько 200 тис. крб. у геологічні дослідження краю. Досліджені ним і хіміком Фріче зразки руди дали унікальний результат — вміст заліза майже 70%.

Геологічні експедиції, які фінансує О. Поль, виявляють ряд багатих залізородних родовищ. Гірничий інженер Л. Штріппельман, учасник цих досліджень, видає у Ляйпцігу в 1873 р. німецькою мовою книгу «Південно-Російські родовища магнітних залізних руд і

залізного блиску». У передмові до цієї книги професор Б. фон Котт пише: «Особливо важливі відомості про велетенські поклади багатих залізних руд..., експлуатація яких... обіцяє великі вигоди, може підняти промисловість країни...». О. Поль починає ставити питання розробки залізородних родовищ у практичну площину, запрошує з цією метою гірничого інженера з Саксонії бергмайстра Гартунга. У виданих на кошти О. Поля книгах Л. Штріппельмана йдеться про цілком практичні речі — організацію гірничовидобувних підприємств, будівництво металургійних заводів, різні варіанти транспортування руди, необхідні залізниці тощо. Плани О. Поля були грандіозні: побудувати близько 30 металургійних заводів на Донбасі, Кривому Розі, Миколаєві. Видобувати і переробляти залізні, мідні руди, вугілля, різні глини для виробництва фаянсу, порцеляни, скла, фарб, вогнетривів тощо.

Наступні кроки у вивченні Криворізького залізородного басейну пов'язані із застосуванням нових методів і нової техніки досліджень. У 1923 р. розпочато магнітну зйомку регіону, у 1925 р. — систематичну гравіметричну зйомку, у цьому ж році закуплені перші бурові верстати з алмазними коронками. У 1930-1931 рр. геологи Кривбасу здійснили зйомку басейну у масштабі 1:500, склавши відповідні карти. У 1932 р. з'явилася фундаментальна робота М.Г. Світальського та ін. «Залізородні родовища Кривого Рогу», яка до середини ХХ ст. була найповнішим описом залізородного басейну.

Свідоцтва стародавньої розробки залізної руди в Криворізькому басейні і залишки плавильних печей були виявлені ще С. Конткевичем у другій половині ХІХ ст. Зокрема, ним подано опис стародавньої виробки у гирлі балки Червона. У 1949 р. Б. Граков виявив залишки стародавньої рудні в Гайдамацькій печері Дубової балки. Тут же були знайдені дві домниці. Ці та інші артефакти давніх гірничо-металургійних робіт свідчать про обізнаність наших предків з Криворізькими родовищами залізних руд і технологією виплавки з них заліза ще за кілька століть до нашої ери. З плином часу, війнами, зміною влади ці дані були втрачені.

У Криворізькому басейні розташовано 8 з 11 підприємств України з видобутку та переробки залізородної сировини, а також підприємства з обслуговування основного виробництва. Найбільші у місті підприємства шахтарів - ПАТ «Кривбасзалізрудком» та ПАО «ЄВРАЗ Суха Балка». Нелегка праця шахтарів заслуговує на повагу, а підприємства – на підтримку та опіку держави. Тому з нагоди свята хочеться побажати усім шахтарям міцного здоров'я, успіхів, безаварійної роботи та яскравого сонця над головою. Як співається у пісні, тільки той знає сонце і високе небо, хто піднявся з зорею на-гора.

Шкільна форма за правилами різних країн світу

Починаючи з 1997-го року, шкільна форма в Україні стала повертати свої позиції офіційного дрес-коду учнів. І Україна - далеко не єдина країна, в якій шкільна форма є обов'язковим одягом учнів. Але в кожній країні є свої правила, традиції, норми, шкільна форма, наприклад, на Кубі - це офіційний одяг не тільки для учнів шкіл, а й для учнів ВНЗ. Історично, Великобританія вважалася найбільшою країною, в якій обов'язкова шкільна форма, її офіційний колір був синім. Цей колір повинен був привчити дитину до смирення. У сучасній Великобританії з'явилася нова шкільна форма, що захищає від ножового удару. Це светр (за 120 \$) і піджак (за 240 \$) з особливого матеріалу. Саме з цього матеріалу шиють бронезилети для британських солдат. Деякі школи закупають шкільну форму з повторно переробленого поліестеру (з пластикових пляшок). Є школи, в яких головним убором є солом'яний капелюх. Кольори сучасної шкільної форми британців можуть більш яскравими, ніж колись. Однією з обов'язкових особливостей англійської форми є наявність шкільної символіки на ній. Але варто визнати, що деякі британські школи повністю звільнили своїх учнів від шкільної форми.

А ось обов'язкова шкільна форма проіснувала у Франції тільки з 1927 по 1968 рр. Але зараз політики знову обговорюють введення обов'язкової шкільної форми. Вони спантеличені прагненням дітей перевершити один одного дорожчею одягу і провокаційними нарядами, особливо серед дівчаток. А поки на час занять школярі можуть використовувати спеціальні шкільні халати, що нагадують нам лабораторні. Кожен клас може відрізнитися по його кольору.

Японія в шкільну форму одягає учнів середніх і старших класів в обов'язковому порядку. Як правило, це темні костюми і біла сорочка для хлопчиків і спідниця, темний піджак, біла блузка або сейлор фуку для дівчаток. Кожна школа може дещо варіювати в деталях. Молодші школярі вільні у виборі одягу.

Шкільна форма в США і Канаді поширена в приватних школах, на які й працюють основні постачальники. Державні школи не мають такої норми. І все ж більшість навчальних закладів мають чіткий dress code і просять носити змінне взуття і брюки для фізкультури. Дискусії про шкільну форму в США і Канаді постійні. Затяті прихильники демократії відстоюють права школярів на власний стиль. Але деякі переконані, що шкільна форма несе дисципліну і підвищує успішність. До консенсусу опоненти поки не дійшли.

У Німеччині питання шкільної форми так само предмет суперечок і дискусій - вирішують питання введення форми в обов'язковому порядку. Хоча навіть школярі часів Третього Рейху не ходили в єдиній шкільній формі. Єдиним аналогом шкільної форми була форма Гітлерюгенда і ін. громадських організацій. Деякі школи ввели особливий шкільний одяг, але його не можна назвати уніформною. Учні можуть брати участь у розробці шкільного одягу.

Для мусульманських школярів важливо враховувати не тільки національні, але і релігійні норми у шкільній формі. Це може бути туніка, одна з версій хіджабу (мусульманської косинки). Нормується навіть довжина стрижки хлопчиків - кілька сантиметрів вище коміра, без бакенбардів. Косметика і лак для волосся неприпустимі в мусульманській школі. Школярі-мусульмани в деяких країнах з обов'язковою шкільною формою (наприклад, у Великобританії) мають свої особливі елементи на додаток до встановлених, згідно з нормами своєї релігії і традиції.

У Російській імперії в 1834 р була введена система цивільних мундирів, включаючи середні навчальні заклади. Мода введення форми була перейнята у Англії. Шкільна форма була схожа на військову - гімнастерка, шинель, кашкет для хлопчиків і сукні коричнево кольору з високим коміром і фартухом чорним / білим, і солом'яним капелюшком для парадних виходів. Фасон був один, але кожен навчальний заклад міг вибрати колір. У 1918 р шкільна форма була скасована, а в 1948 повернулася знову. Залишилися кашкети, гімнастерки і сукні з фартушками. Для дівчаток були регламентовані і зачіски - косички з бантиками. Поступово шкільна форма змінювалася. З'явилися сині шкільні костюми з емблемою підручника. Сукні стали вище коліна. У 1992 році шкільна форма знову була скасована. Сучасна Росія повертається до шкільної форми (особливо ліцеї та гімназії) як до способу приналежності до навчального закладу. Але обговорюється питання обов'язкового введення шкільної форми для всіх. Це буде форма з екологічно чистих тканин з бактеріцидними властивостями.

Шкільна форма - це спосіб ідентифікації, приналежності до певної групи. І найчастіше форма характерна для тих країн і систем виховання, де будь-яка особистість оцінюється як частина спільного. Звідси і відповідний перелік країн (насправді їх значно більше перерахованих вище), в яких учні зобов'язані носити шкільну форму. Сучасна шкільна форма відповідає новітнім тенденціям і технологічним розробкам. Нехай ваш вибір зупиниться на якості та відповідності перевагам вашої дитини.

ТОВ «Кратос» запрошує організації підприємства та установи взяти участь у міжнародному форумі «Експорт в ЄС», який відбудеться 18-20 вересня 2014 у м. Ужгород

Главное событие организации экспорта в ЕС для представителей бизнеса Украины!

18-20 сентября 2014 Ужгород, Закарпатье

МЕЖДУНАРОДНЫЙ ФОРУМ "ЭКСПОРТ В ЕС"

- встречи "тет-а-тет" представителей бизнеса Украины и стран ЕС;
- экспозиция предприятий и компаний Украины и стран ЕС;
- выступление представителей органов власти ЕС, стран ЕС и Украины;
- программа для аккредитованных лиц.

Организаторы: Закарпатский областной совет, компания «Кратос»

партнёры: Промислова, ПЕРЕВІЗНИК, Транспорт, Radio Iona

(044) 209-07-11

Для заказа участия обращайтесь: ООО «Кратос», тел./факс: (0564) 92-32-37, 90-21-30, (056) 409-30-30, 067-553-99-01
forum@exhibitions.org.ua, expo@kratos.net.ua
www.kratos.net.ua

Спешите, количество аккредитаций ограничено!

На міжнародному форумі «Експорт в ЄС» будуть розглянуті питання встановлення нових широких різномірних зв'язків вітчизняних виробників і покупців з Європейського Союзу (ЄС).

Передбачається широке коло учасників. Серед них вітчизняні підприємства гіганти, середні та малі підприємства з усієї України, у тому числі з півдня, сходу і центру. Очікується велика кількість компаній з ЄС, а також представників влади країн ЄС та України.

Участь у форумі дозволить Вам:

- знайти споживачів продукції в країнах ЄС; розширити зв'язки; диверсифікувати ринки збуту; відкоригувати лінійку продукції, що випускається; зберегти і примножити виробничі потужності, штат; збільшити популярність компанії і підкріпити її імідж;
- залучити інвестиції;
- побачити нові можливості; вирішити проблеми, у тому числі, які здавалися складними: сертифікація, стандартизація, переоснащення - і вихід на ринки ЄС;
- оновити інформацію про ринки;
- продемонструвати досягнення Вашого підприємства, презентувати нову продукцію, послуги;
- відкрити для себе Європейський Союз;
- познайомитися з дивовижним Закарпаттям.

На форумі «Експорт в ЄС» Ви зможете в діловій та зручній атмосфері поспілкуватися з багатьма учасниками, які вас зацікавлять. Разом з тим, будуть актуальні і важливі виступи у форматі конференцій. Експонентами будуть виступати, як окремі вітчизняні та зарубіжні компанії, так і організовані масові загальні експозиції держав членів ЄС. Формат і програма міжнародного форуму «Експорт в ЄС» дозволять Вам вирішити більшість проблемних питань бізнесу і виробництва та забезпечать комфортне і цікаве перебування на форумі.

Закликаємо до активізації роботи на Європейському ринку, відкинувши невпевненість і упередження, адже в ЄС Україна користується значним попитом і нам є що запропонувати ринкам ЄС, які вже відкриті для нас!

Будемо раді Вашій участі!

Більш детальну інформацію щодо участі у форумі можна отримати у ТОВ «Кратос» за адресою: 50000, м. Кривий Ріг, пр. Карла Маркса 30, або за тел./факс: (0564) 92-32-43, 92-32-37, 90-21-30, (056) 409-30-30, чи на сайті <http://www.kratos.net.ua/exhibition.htm>, e-mail: expo@kratos.net.ua

Якісний лінолеум. Який він?

Ремонт стелі та стін завершено. Час вибирати покриття для підлоги.

Матеріал для покриття підлоги вибирається відповідно до призначення приміщення: у основних приміщеннях житлових і громадських будинків та споруд — дошки, набірний або штучний паркет, ламінат, лінолеум, вінілова підлога, килимові покриття (килими, ковролін, доріжки, килимова плитка), у санітарних вузлах — керамічні та пластмасові плитки, у вестибюлях — плити натурального каменю, мозаїчні, листові або плиткові підлоги з пластмаси.

Ми зупинимось на самому «демократичному» матеріалі у співвідношенні ціна-якість — лінолеумі. Спочатку він виготовлявся тільки з натуральних природних матеріалів: лляне масло, натуральна смола, деревне або коркове борошно, джутова тканина. Лінолеум ділиться на дві основні групи - натуральний (той самий, з лляної олії) і штучний - з ПВХ. Натуральний лінолеум володіє високими антибактеріальними властивостями, волого- і зносостійкістю, він не горючий і антистатичний, ПВХ-покриття більш демократичні та є більш дешевою альтернативою натуральному лінолеуму, ламінату та паркету і, як наслідок, більш поширені. Деякі види лінолеуму додатково є зі звуко- та теплоізоляцією. Лінолеум легко укласти і до того ж, що не менш важливо для домогосподарок, він дуже простий у догляді.

Лінолеум за структурою буває одношаровим, багатошаровим без підоснови, лінолеум з нижньою тепло- та звукоізоляційною основою та лінолеум на основі з тканинних та нетканинних матеріалів.

Одношаровий (гомогенний) лінолеум має простий наскрізний, найчастіше - мармуровий малюнок, який не стирається з часом, тому даний настил застосовують у місцях з великою прохідністю людей — у парадних, ванних кімнатах, кухні, салонах громадського транспорту, магазинах і т. д. Гомогенний лінолеум необхідно приклеювати до підлоги спеціальним акриловим клеєм. Товщина цього матеріалу коливається від 0,8 до 2,5 мм. Через малу товщину даний лінолеум потребує чисту, суху, ідеально рівну горизонтальну поверхню, бо через деякий час проявляться всі дефекти підлоги, на яку він укладатиметься. Але мусимо вас попередити і щодо взагалі дефектів підлоги перед укладанням будь-якого виду лінолеуму: тільки окремий дрібний пил на поверхні основи не є перешкодою, такі дефекти як камінчики або шляпка цвяха, що стирчить з підлоги, з часом стануть видимими («випиратимуть») і можуть пошкодити лінолеум «з тилу».

Багатошаровий (гетерогенний) лінолеум (як з підосною, так і без неї) за своєю будовою нагадує багатошаровий пиріг, де кожний шар відповідає за різні експлуатаційні властивості лінолеуму. Розглянемо їх детальніше.

Верхній шар — захисна прозора полівінілхлоридна (ПВХ) плівка. Саме вона впливає на те, як довго лінолеум слугуватиме. Товщина верхнього шару відповідає за класифікацію товщині гетерогенних лінолеумів. По класу вони можуть бути житловими (побутовими) з товщиною від 0,1 до 1,0 мм (клас лінолеуму - I), офісними (напівкомерційними) — від 0,3 до 2,0 мм (клас лінолеуму - II), індустріальними (комерційними, для виробничих приміщень) — від 0,4 мм (клас лінолеуму - III). По рівню навантаження кожен клас поділяється на підкласи: помірний, основний, важкий та дуже важкий (тільки для офісних приміщень). Тому, в залежності від місця, де буде покладено даний матеріал, необхідно вибирати товщину верхнього захисного шару. Додатково захисну плівку можуть доповнити лаковим покриттям, який усуває мікро нерівності і тим самим захищає структуру лінолеуму від забруднень, що сприяє його кращому прибиранню.

• Малюнок.

• Спінений шар полівінілхлориду на який наноситься малюнок. Саме від його структури залежатиме велика кількість характеристик, наприклад: теплоізоляція та звукоізоляція, від того, наскільки шар буде товстим, залежить теплота підлоги в кімнаті. Важливу роль тут відіграє і щільність піни ПВХ: якщо щільність низька — збільшується звукоізоляція і теплоізоляція. Але такий лінолеум дуже чуттєвий до концентрованої ваги, наприклад — ніжки крісел, шаф,

холодильника. Якщо шафа з часом має стабільне місце розташування, то важкі пересувні предмети можуть «задерти» чи іншим способом пошкодити такий лінолеум. Чим вище щільність спіненого шару ПВХ, тим вище його стійкість до продавлювання, деформації та руйнувань. Перевірити щільність лінолеуму можна звичайним затисканням між пальцями — чим менше продавлюється лінолеум, тим він щільніший. У лабораторних умовах це перевіряється за допомогою приладу, що імітує надавлювання шпилькою жіночої туфельки, тому ми не рекомендуємо застосовувати лінолеум з великим (понад 2,0 мм) шаром спіненого полівінілхлориду в передпокої. Такі матеріали найкраще застосовувати в дитячих кімнатах, спальнях. Також існує лінолеум, де замість спіненого шару ПВХ застосовується спеціальна тепло- і звукоізолююча підоснова з тканинних та нетканинних матеріалів, таких як джут, волок, поліестер. Лінолеум з підосною застосовується в основному в житлових приміщеннях і там, де необхідно зробити підлогу з підвищеною теплоізоляцією, такими як приміщення замських будинків та дач. При цьому не рекомендується застосовувати його у місцях, де ходить велика кількість людей. Підлога перед укладкою такого лінолеуму повинна бути рівною, без горбків та вм'ятин. Можна покласти лінолеум на старе покриття, якщо воно рівне. До підлоги такий лінолеум зазвичай не приклеюють. Лінолеум на підоснові можна мити, підмітати, пилососити, не допускаючи попадання води під нього.

• Армируючий «скелет», чи склополотно, що має товщину 1,5–4 мкм, виробляється із скловолкна. Він забезпечує стабільність лінійних розмірів лінолеуму. Наявність його дозволить лінолеуму з часом не «збігатись» чи розширюватись, утворюючи по поверхні «хвилі».

• Іноді, зверху наносять ще один шар - антибактеріальне покриття. Існують також спеціальні види лінолеуму:

• Акустичний лінолеум - сприяє поглинанию шуму до 19 ДБ. Ці лінолеуми оснащені більш товстою спіненою підкладкою і володіють хорошою амортизацією, тобто ходити по них набагато «м'якше». Їх використовують у лікарнях, а також у школах, оскільки у них важлива тиша.

• Протиковзний лінолеум виготовляється з рельєфною тисненою поверхнею або з додаванням до нього карбундової або кварцової крихти. Такий лінолеум застосовують для кухонь, а також у лабораторіях, басейнах, кафе, барах і т. д., де рідина може опинитися на підлозі несподівано, а як наслідок - травмуватися людина. Перевірити ковзність лінолеуму можна дуже просто: проведіть по ньому пальцем і подивіться, наскільки його поверхня гладка.

• Лінолеум-антистатик, який застосовується в приміщеннях з точними приладами, де статична електрика може перешкодити їх роботі. Цієї властивості досягають за допомогою спеціальних добавок. Наприклад, добре підходять для цієї мети частинки вуглецю.

Лінолеум випускається найрізноманітнішого дизайну, полотнами різної ширини, довжиною до 100 м. Поставляється змотаним у рулони, тому підібрати його за розміром свого приміщення та уподобаним кольором не складно. Але зверніть увагу, що будь-яке приміщення не є ідеально перпендикулярним, тому при розрахунку розмірів необхідного полотна як по довжині, так і по ширині, необхідно додати до 10 см, а іноді й більше! Не забудьте врахувати пороги, ніші під радіатори, тощо.

Натуральні лінолеуми за гігієнічними показниками є найбезпечнішими, адже при їх виробництві використовуються натуральні матеріали, але ці покриття є дорожчими. При виборі ПВХ покриття зверніть увагу на наявність санітарно-гігієнічного висновку про безпечність матеріалу та відсутність інтенсивного специфічного хімічного запаху, адже цей «аромат» заповнить не тільки кімнату, де він знаходиться, але й усю квартиру. До того ж це свідчитиме про те, що лінолеум виділяє в повітря шкідливі для здоров'я речовини.

Загальні рекомендації: лінолеум — не морозотривкий матеріал і не любить перепадів температур, отже на відкритих терасах, балконах його застосовувати не можна. Якщо ви купуєте лінолеум на теплу підлогу, проконсультуйтеся з продавцем — не всі види лінолеуму підходять для цього. Також не зайвою є інструкція виробника з улаштування та експлуатації його продукції, яку ви можете взяти у продавця. Тож затишних вам приміщень з гарним і, головне, якісним покриттям!

Виробники і постачальники повинні пропонувати та надавати послуги, вводити в обіг продукцію вітчизняного або іноземного походження лише тільки такі, які є безпечними для життя та здоров'я людини, забезпечують добросовісну конкуренцію. Закон України «Про безпечність та якість харчових продуктів» регулює саме відносини між органами виконавчої влади, виробниками, продавцями (постачальниками) та споживачами харчових продуктів і визначає правовий порядок забезпечення безпечності та якості харчових продуктів, що виробляються, знаходяться в обігу, імпортуються, експортуються.

До речі, треба підкреслити, що вимоги щодо правил маркування для всієї харчової продукції повинні відповідати вимогам Закону України «Про безпечність та якість харчових продуктів» та Технічного регламенту (далі ТР) щодо правил їх маркування.

Маркування харчових продуктів повинне забезпечувати надання споживачу необхідної, доступної, достовірної та своєчасної інформації про харчовий продукт. У маркуванні, оформленні, рекламуванні харчових продуктів забороняється використання будь-якої інформації, яка вводить в оману споживача або містить інформацію щодо властивостей харчового продукту, яких у нього немає.

Тож з 25 лютого 2011 року набув чинності ТР щодо правил маркування харчових продуктів, розроблений з урахуванням вимог Законів України «Про безпечність та якість харчових продуктів», «Про захист прав споживачів», «Про дитяче харчування», а також положень Директиви Європейського Парламенту та Ради.

У ТР чітко прописано, яким повинно бути маркування окремих видів продукції, з наведенням прикладів. Так, вказуються вимоги до шрифту, яким написана назва і склад продукції, до використання загальних назв у складі продукції, до маркування харчових добавок. ТР також уточнює, коли виробник зобов'язаний вказувати компоненти, які містить продукт в мінімальній кількості, а в яких випадках допускається не вказувати цю інформацію.

Перш за все маркування продукту, який Ви купуєте, повинно містити інформацію на державній – українській мові. Згідно з вимогами ТР, серед переліку обов'язкової інформації, яка повинна вказуватись на етикетці харчового продукту його назва та склад; кількість харчового продукту у встановлених одиницях виміру; часові характеристики придатності; умови зберігання; умови та рекомендації використання, якщо харчовий продукт потребує особливих умов використання; назва та повна адреса і номер телефону виробника, фактична адреса потужностей (об'єкта) виробництва, а для імпортованих харчових продуктів назва та повна адреса і номер телефону імпортера, а також контактні дані підприємства, яке здійснює функції щодо прийняття претензій від споживача, у разі якщо цим підприємством не є виробник; номер партії виробництва; інформація про наявність чи відсутність у складі харчового продукту генетично модифікованих організмів; інформація щодо місця походження для харчових продуктів, які лише упаковані або розфасовані в Україні; поживна (харчова) цінність із позначенням кількості білків, вуглеводів та жирів у встановлених одиницях виміру на 100 г (100 мл) харчового продукту та енергетичної цінності (калорійності) вираженої в кДж та/або ккал на 100 г (100 мл) харчового продукту; застереження щодо споживання харчового продукту певними категоріями споживачів (дітьми, вагітними жінками, літніми людьми, спортсменами та

алергіками), якщо такий продукт може негативно впливати на їх здоров'я при його споживанні; позначення знака для товарів і послуг, за яким харчовий продукт реалізується (за наявності); позначення нормативного документа, згідно з яким виготовлений харчовий продукт вітчизняного виробництва.

Щодо переліку інгредієнтів, то їх повинні зазначати у порядку зменшення їхньої масової частки, яка була використана в процесі виробництва або приготування харчового продукту. Зазначення складу харчового продукту в маркуванні є обов'язковим для харчових продуктів, що складаються виключно з одного інгредієнта, у разі, якщо назва продукту співпадає з назвою інгредієнта або якщо назва продукту дозволяє однозначно визначити цей інгредієнт.

Обов'язково зазначають в маркуванні харчового продукту інгредієнти, назва яких зазначена у назві чи на малюнку, чи на зображенні пакування. Кількість окремого інгредієнта (класу інгредієнтів), виражена у відсотках, має відповідати його кількості, яка використана під час виробництва або приготування харчового продукту (зокрема, «Майонез 67%»; «Масло вершкове 72,5%»; «Молоко коров'яче питне 2,5%»; «Спред солодковершковий 40%»).

Маркування харчових продуктів має містити детальну інформацію про наявність у складі підсолджувачів.

Інформацію щодо часових характеристик придатності виробник може подавати вказуючи дату випуску та кінцеву дату споживання, або дату випуску та строк придатності. Однак, зазначення інформації про часові характеристики придатності харчового продукту у його маркуванні не є необхідним для:

свіжих фруктів, ягід і овочів, картоплі, які не очищені від шкірки, не нарізані або не оброблені жодним способом (за винятком зародків насіння і стручкових плодів (наприклад, пагонів бобових); оцту; кухонної солі, окрім йодованої; цукру у твердій формі;

кондитерських виробів, що складаються майже цілком з ароматизованого цукру та цукру, обробленого за допомогою барвників, які постачаються виключно закладам ресторанного господарства;

м'якого морозива, яке виготовляється у закладах ресторанного господарства і одразу ж реалізується.

Водночас повинні зазначатися умови зберігання харчового продукту, за яких він зберігає свої властивості впродовж строку придатності. В маркуванні харчових продуктів, які можуть змінювати свої властивості після відкриття герметичного пакування, повинен вказуватись термін зберігання після відкриття герметичного пакування.

Ще одним важливим моментом, коли йдеться про харчові продукти, є рекомендації з вживання або приготування харчових продуктів. Адже харчова продукція повинна містити інформацію щодо правильного застосування цього продукту так, щоб цей харчовий продукт був використаний його споживачем за призначенням.

Шрифт, яким подається інформація на етикетці, відповідно до вимог ТР не повинен бути меншим ніж 1,8 мм.

Якщо ж маркування неможливо виконати шрифтом такого розміру, то допускається 0,8 мм.

Якщо на пакуванні харчових продуктів невеликих розмірів (площа однієї сторони не перевищує 10 см²) неможливо нанести повністю необхідний текст інформації щодо продукту, тоді інформацію, що характеризує харчовий продукт необхідно розташовувати на листку-вкладиші, який додають до кожної індивідуальної або групової одиниці пакування.

Окрім цього технічного регламенту, який визначає загальні вимоги до маркування (етикетування) розфасованих харчових продуктів, діє національний стандарт ДСТУ 4518:2008 "Продукти харчові. Маркування для споживачів. Загальні правила", який повинен бути переглянутим.

Довідково:

Технічний регламент - закон України або нормативно-правовий акт, прийнятий Кабінетом Міністрів України, у якому визначено характеристики продукції або пов'язані з нею процеси чи способи виробництва, а також вимоги до послуг, включаючи відповідні положення, дотримання яких є обов'язковим. Він може також містити вимоги до термінології, позначок, пакування, маркування чи етикетування, які застосовуються до певної продукції, процесу чи способу виробництва (згідно з Законом України "Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності").

